

A בס"ד
Intro

Today we will Be"H learn דף ל"ד of חולין.
Some of the topics we will learn about include:

A principal source of טומאה is called an
אב הטומאה

When this comes into contact with a person, utensils, or
food, they become a

ראשון לטומאה

This, in turn, when it comes into contact with another food
item, renders it a

שני לטומאה

The טומאה can then be transmitted to תרומה to render it a
שלישי לטומאה

And this can be transmitted to items of קודש to render
them

רביעי לטומאה

The term טמא refers to an item that can transmit the טומאה
further;

While the term פסול refers to something that is itself טמא,
but does not transmit the טומאה to something else.

חולין שנעשו על טהרת תרומה
או על טהרת הקדש

Some people, who are used to eating קודש or תרומה, treat
their חולין with the same Halachos as the תרומה or קודש.

The Gemara discusses whether such חולין can acquire and
transmit טומאה in the manner of תרומה or קודש.

האוכל אוכל טמא

One who eats food that is טמא becomes טמא as well. The
Gemara cites a מחלוקת as to the level of טומאה he becomes.

משקין

When something טמא touches a liquid, the liquid becomes
ראשון, regardless of the original level of טומאה.

A

◆
אב הטומאה
ראשון לטומאה
שני לטומאה
שלישי לטומאה
רביעי לטומאה

◆ טמא ◆ פסול

◆
חולין
שנעשו על טהרת תרומה
או על טהרת הקדש

◆
האוכל אוכל טמא

◆
משקין

1 So, let's review...

The Gemara earlier inferred from the Mishnah that
יצא מהן דם

אין נאכלים בידיים מסואבות

When one slaughters an animal, the blood makes the meat susceptible to טומאה, and he may not eat it without washing his hands.

And the Gemara asked

בחולין עסקינן

We are obviously discussing an animal of חולין, as the Gemara proved earlier, and

ידיים שניות הן

ואין שני עושה שלישי בחולין

Ordinary hands, which are not specifically known to be טמא, are considered a שני, and cannot transmit טומאה to food of חולין to create a שלישי?

1

יצא מהן דם
אין נאכלים בידיים מסואבות

When one slaughters an animal,
the blood makes the meat susceptible to טומאה,
and he may not eat it without washing his hands.

?

And the Gemara asked

בחולין עסקינן

We are obviously discussing an animal of חולין,
as the Gemara proved earlier,

ידיים שניות הן

ואין שני עושה שלישי בחולין

Ordinary hands, which are not known to be טמא,
are considered a שני,
and cannot transmit טומאה to food of חולין
to create a שלישי?

2 The Gemara now offers a third answer:
 בחולין שנעשו על טהרת הקדש עסקינן
 Some people, who are used to eating קודש, treat their חולין
 with the same standards of purity as קודש, in order to
 prevent קודש from becoming טמא.

Such חולין, CAN become שלישי, as taught in the following
 ברייתא which deals with the Halachah of
 פסול הגוייה

Although, a person who touches food that is טמא does not
 become טמא, because a person can only become טמא from
 an אב הטומאה, and food can never be an אב הטומאה, at most,
 ראשון לטומאה.

However, חז"ל decreed that if a person eats טמא food, he
 does become טמא;

And the אב רבייתא cites a Machlokes as to the level of טומאה
 he becomes:

רבי אליעזר אומר
 האוכל אוכל ראשון ראשון
 שני שני
 שלישי שלישי

He becomes טמא at the same level of טומאה as the food he
 ate, whether a ראשון, a שני, or a שלישי.

רבי יהושע אומר
 האוכל אוכל ראשון ושני
 שני

He becomes a שני regardless of whether he eats a ראשון or a
 שני;

And
 שלישי
 שני לקדש

ואין שני לתרומה

One who eats a שלישי becomes a שני insofar that he can
 transfer טומאה to קודש, and that he may not eat תרומה, but
 he does not transfer טומאה to תרומה by contact that it may
 not be eaten.

3
**בחולין שנעשו על טהרת הקדש
 עסקינן**
 Some people, who are used to eating קודש,
 treat their חולין with the same standards of purity as קודש,
 in order to prevent קודש from becoming טמא.

Such חולין, can become שלישי,
 as taught in the following ברייתא

פסול הגוייה

Although, a person who touches food that is טמא does
 not become טמא, because a person can only become
 טמא from an אב הטומאה,
 and food can never be an אב הטומאה, at most, a ראשון לטומאה.
 However, חז"ל decreed that if a person eats טמא food,
 he does become טמא;

רבי אליעזר אומר

האוכל אוכל ראשון ראשון שני שני – שלישי שלישי

He becomes טמא at the same level of טומאה as the food he ate,
 whether a ראשון, שני, or שלישי.

רבי יהושע אומר

האוכל אוכל ראשון ושני – שני

He becomes שלישי
 regardless of whether he eats a ראשון or שני;

שלישי – שני לקדש ואין שני לתרומה

One who eats שלישי becomes שני insofar that he can
 transfer טומאה to קודש, and that he may not eat תרומה,
 תרומה to טומאה, but he does not transfer טומאה to תרומה
 by contact that it may not be eaten.

3 And, רבי יהושע added
 בחולין שנעשו על טהרת תרומה
 We are discussing a food of חולין that became a שלישי,
 because the person who often eats תרומה, guarded it from
 תרומה as if it were תרומה.
 And the Gemara infers
 על טהרת תרומה אין
 על טהרת הקדש לא
 We are NOT talking about חולין that was guarded as if it
 were קודש, because
 חולין שנעשו על טהרת הקדש
 לית בהו שלישי
 He holds that such חולין does NOT become a שלישי.
 However, Rashi explains, רבי אליעזר did not differentiate,
 because he holds
 שלישי
 אפילו בחולין שנעשו על טהרת הקדש
 חולין that was guarded as if it were קודש does become a
 שלישי.

Now, back to our Mishnah:
 We cannot explain our Mishnah
 בחולין שנעשו על טהרת תרומה
 ורבי יהושע
 Our Mishnah cannot be discussing חולין that was guarded
 like תרומה, and רבי יהושע would concur with the Mishnah
 that this becomes שלישי; because
 קתני בשר
 The Mishnah is discussing meat, and meat cannot become
 תרומה.

Rather, the Mishnah refers to
 חולין שנעשו על טהרת קודש
 And
 מתניתין דלא כרבי יהושע
 The Mishnah concurs with the opinion of רבי אליעזר, that it
 can become שלישי.

3 And, רבי יהושע added
בחולין שנעשו על טהרת תרומה
 We are discussing a food of חולין that became שלישי,
 because the person who often eats תרומה,
 guarded it from תרומה as if it were תרומה.
 And the Gemara infers
על טהרת תרומה אין
על טהרת הקדש לא
 We are not talking about חולין that was guarded
 as if it were קודש, because
חולין שנעשו על טהרת הקדש
לית בהו שלישי
 He holds that such חולין does not become שלישי.
 However, Rashi explains,
 רבי אליעזר did not differentiate, because he holds
 שלישי
 אפילו בחולין שנעשו על טהרת הקדש
 חולין that was guarded as if it were קודש does become שלישי.

Back to our Mishnah...

We cannot explain our Mishnah

בחולין שנעשו על טהרת תרומה
ורבי יהושע

Our Mishnah cannot be discussing חולין
 that was guarded like תרומה,
 and רבי יהושע would concur with the Mishnah
 that this becomes שלישי; because

קתני בשר

The Mishnah is discussing meat,
 and meat cannot become תרומה.

Rather, the Mishnah refers to

חולין שנעשו על טהרת קודש

And

מתניתין דלא כרבי יהושע

The Mishnah concurs with the opinion of רבי אליעזר,
 that it can become שלישי.

4 And the Mishnah also discusses a חיה, a non-domesticated animal, even though it cannot become קודש?
 Because,
 בשר בבשר מיחלף
 בשר בפירי לא מיחלף
 meat of a חיה can easily be confused with meat of a בהמה;
 But the Mishnah cannot refer to produce of תרומה, because produce cannot be confused with meat.
 =====

The Gemara proceeds to explain the מחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע, in which רבי אליעזר holds חולין שנעשו על טהרת הקדש אית בהו שלישי
 And רבי יהושע holds חולין שנעשו על טהרת הקדש לית בהו שלישי

Now, רבי אליעזר argued מצינו אוכל חמור מן האוכל (ed note: put on Nekudos - first one Oichail, the person - second one Oichel, the food)
 We find that the person who eats something טמא is treated more stringently than the food itself;
 דאילו נבלת עוף טהור בחוץ לא מטמא ואילו אוכלה מטמא בגדים אבית הבליעה
 A dead Kosher bird does not transmit טומאה to one who touches it, and yet when one eats it, it transmits טומאה even to his garments.
 Therefore, היאך לא נעשה אוכל כמאכל
 A person who eats a ראשון becomes a ראשון, even though the food itself could not transmit this level of טומאה.

4 And מתניתין דלא כרבי יהושע
 The Mishnah concurs with the opinion of רבי אליעזר, that it can become שלישי.

And the Mishnah also discusses a חיה, even though it cannot become קודש?

בשר בבשר מיחלף
 בשר בפירי לא מיחלף

meat of a חיה can easily be confused with בהמה; meat of a קדשים;

But the Mishnah cannot refer to produce of תרומה, because produce cannot be confused with meat.

The Gemara proceeds to explain the מחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע

רבי יבואלץ	רבי אליעזר
חולין שנעשו	חולין שנעשו
על טהרת הקדש	על טהרת הקדש
לית בהו שלישי	אית בהו שלישי

argued רבי אליעזר

מצינו אוכל חמור מן האוכל

We find that the person who eats something טמא is treated more stringently than the food itself;

דאילו נבלת עוף טהור בחוץ
 לא מטמא
 ואילו אוכלה

מטמא בגדים אבית הבליעה

A dead Kosher bird does not transmit טומאה to one who touches it, and yet when one eats it, it transmits טומאה even to his garments.

Therefore,

היאך לא נעשה אוכל כמאכל

A person who eats a ראשון becomes a ראשון even though the food itself could not transmit this level of טומאה.

5

However, רבי יהושע replied
מנבלת עוף טהור לא גמרינן
דחידוש הוא

We cannot derive general principles from this type of
טומאה, because it is unique.

On the other hand, רבי יהושע argues
מצינו שהמאכל חמור מן האוכל

We find that the טמא food is more stringent than the one
who eats it, because

אילו מאכל בכביצה
ואוכל עד דאכיל כחצי פרס

A ביצה of טמא food transmits טומאה by contact, yet one
does not become טמא from eating this food until he
consumes two ביצים.

Therefore,

היאך נעשה אוכל כמאכל

One who eats טומאה cannot become the same level of
טומאה as the food itself, and so one who eats a ראשון is only
a שני.

However, רבי אליעזר responded

טומאה משיעורין לא גמרינן

We do not derive the level of טומאה from the שיעור,
because the required measurements do not necessarily
reflect the relative stringency or leniency of the טומאה.

רבי יהושע then posed another challenge to רבי אליעזר:
שני שני למה

Why do you agree that one who eats a שני become a שני?

5

However, רבי יהושע replied
מנבלת עוף טהור לא גמרינן
דחידוש הוא

We cannot derive general principles from this
type of טומאה, because it is unique.

On the other hand

מצינו שהמאכל חמור מן האוכל

We find that the טמא food is more stringent
than the one who eats it, because

אילו מאכל בכביצה

ואוכל עד דאכיל כחצי פרס

A ביצה of טמא food transmits טומאה by contact, yet one
does not become טמא from eating this food until he
consumes two ביצים.

Therefore,

היאך נעשה אוכל כמאכל

One who eats טומאה cannot become the same level
of טומאה as the food itself,
and so one who eats a ראשון is only a שני.

רבי אליעזר responded

טומאה משיעורין לא גמרינן

We do not derive the level of טומאה from the שיעור,
because the required measurements
do not necessarily reflect the relative stringency
or leniency of the טומאה.

רבי אליעזר then asked

שני שני למה

Why do you agree that one who eats a שני
become a שני?

6 And רבי יהושע answered
 מצינו
 שהשני עושה שני ע"י משקין
 We find that a שני CAN cause another food to become a שני:
 Namely, if a שני touches a liquid, the liquid becomes a ראשון, and if the liquid then touches another food, it becomes a שני.
 Therefore, we are also stringent regarding a person who eats a שני, that he becomes a שני.

רבי אליעזר challenged him further:
 שלישי שני למה
 According to your reasoning, why does one who eats a שלישי become a שני?

And רבי יהושע answered
 אף אני לא אמרתי
 אלא בתרומה
 שטהרתה טומאה היא אצל הקדש
 I only said it regarding one who eats a שלישי of חולין that was guarded as if it were תרומה, but not on the level of קודש. Such a שלישי is considered a שני regarding קודש, and so one who eats it becomes a שני.

This discussion follows our earlier explanation that the Mishnah follows the opinion of רבי אליעזר, because only רבי אליעזר holds חולין שנעשו על טהרת הקדש אית בהו שלישי
 But רבי יהושע holds חולין שנעשו על טהרת הקדש לית בהו שלישי

6

 answered רבי יהושע
 מצינו
 שהשני עושה שני ע"י משקין
 We find that a שני can cause another food to become a שני:
 Namely, if a שני touches a liquid, the liquid becomes a ראשון, and if the liquid then touches another food, it becomes a שני.
 Therefore, we are also stringent regarding a person who eats a שני, that he becomes a שני.

 then asked רבי אליעזר
 שלישי שני למה
 According to your reasoning, why does one who eats a שלישי become a שני?

 answered רבי יהושע
 אף אני לא אמרתי
 אלא בתרומה
 שטהרתה טומאה היא אצל הקדש
 I only said it regarding one who eats a שלישי of חולין that was guarded as if it were תרומה, but not on the level of קודש.
 Such a שלישי is considered a שני regarding קודש, and one who eats it becomes a שני.

 This discussion follows our earlier explanation that the Mishnah follows the opinion of רבי אליעזר, because only רבי אליעזר holds חולין שנעשו על טהרת הקדש אית בהו שלישי
 But רבי יהושע holds חולין שנעשו על טהרת הקדש לית בהו שלישי

7 However, עולא suggested
 רבי יהושע היא
 The Mishnah can also reflect the opinion of רבי יהושע, because רבי יהושע also agrees that חולין שנעשו על טהרת הקדש אית בהו שלישי

And עולא explains the words of רבי יהושע as follows:

לא מיבעיא חולין שנעשו על טהרת קדש

דחמירי

דאית בהו שלישי

אלא אפילו חולין שנעשו על טהרת תרומה

נמי אית בהו שלישי

חולין שנעשו על טהרת קדש is certainly treated like קודש to become a שלישי.

And רבי יהושע meant to add that טהרת תרומה is also treated like תרומה to become a שלישי, even though it is more lenient than קודש.

=====

7 *But רבי יהושע holds*
**חולין שנעשו על טהרת הקדש
 לית בהו שלישי**

However, רבי suggested
רבי יהושע היא
The Mishnah can also reflect the opinion of רבי יהושע, because רבי יהושע also agrees that
**חולין שנעשו על טהרת הקדש
 אית בהו שלישי**

And עולא explains the words of רבי יהושע as follows:

לא מיבעיא

חולין שנעשו על טהרת קדש

דחמירי

דאית בהו שלישי

אלא אפילו

חולין שנעשו על טהרת תרומה

נמי אית בהו שלישי

קודש is certainly treated like חולין שנעשו על טהרת קדש to become a שלישי.

And רבי יהושע meant to add that טהרת תרומה is also treated like תרומה to become a שלישי, even though it is more lenient than קודש.

8 The Gemara rules
האוכל שלישי של חולין שנעשו על טהרת תרומה
נפסל גופו מלאכול בתרומה
If one eats something of חולין that was guarded as if it were
תרומה and is שלישי, we ruled earlier that he does not
transmit תרומה to תרומה by contact. However, he is
considered שלישי in that he may not eat תרומה.

The Gemara challenges this ruling from a ברייתא:
The term טמא refers to an item that can transmit the תרומה
further, while the term פסול refers to something that is
itself טמא but does not transmit the תרומה to something
else.

The ברייתא rules:

הראשון שבחולין

טמא ומטמא

An item of חולין that is ראשון, טמא, and can transmit
תרומה to תרומה, making it שני. This שני can then transmit
תרומה further, making שלישי, which itself is פסול, but
does not transmit תרומה further.

However,

השני פוסל ואינו מטמא

והשלישי נאכל בנוזל הדמע

A שלישי only causes another item to become פסול as שלישי,
but this שלישי is not טמא because it cannot transmit תרומה
to other תרומה.

And, a dish of חולין שנעשו על טהרת תרומה that is שלישי may
be eaten even if it contains תרומה.

The Gemara asks

אי אמרת

נפסל גופו מלאכול בתרומה

ספינן ליה מידי דפסיל ליה לגופיה

How can we permit שלישי together with תרומה? When he
eats שלישי, he becomes שלישי who is forbidden to eat
תרומה?

The Gemara answers

הנח לנוזל הדמע

דליכא כזית בכדי אכילת פרס

This dish does not contain a כזית of תרומה that will be
consumed within the prohibited amount of time. There-
fore, he does not transgress the איסור of eating תרומה while
being טמא.

8 האוכל שלישי של חולין
שנעשו על טהרת תרומה
נפסל גופו מלאכול בתרומה

If one eats something of חולין
that was guarded as if it were תרומה and is שלישי,
we ruled earlier that he does not
transmit תרומה to תרומה by contact.

However, he is considered שלישי
in that he may not eat תרומה.

ברייתא

הראשון שבחולין
טמא ומטמא

An item of חולין that is ראשון, טמא,
and can transmit תרומה to תרומה, making it שני.

This שני can then transmit תרומה further,
making שלישי, which itself is פסול,
but does not transmit תרומה further.

והשלישי נאכל
בנוזל הדמע

And, a dish of חולין שנעשו על
טהרת תרומה שלישי
may be eaten even if it
contains תרומה.

השני פוסל
ואינו מטמא

A שלישי only causes another item to
become פסול as שלישי, but this
שלישי is not טמא because it cannot
transmit תרומה to other תרומה.

The Gemara asks

אי אמרת

נפסל גופו מלאכול בתרומה
ספינן ליה מידי דפסיל ליה לגופיה

How can we permit שלישי together with תרומה?
When he eats שלישי,
he becomes שלישי who is forbidden to eat תרומה?

הנח לנוזל הדמע
דליכא כזית בכדי אכילת פרס

This dish does not contain כזית of תרומה
that will be consumed within the prohibited amount of time.

Therefore, he does not transgress the איסור
of eating תרומה while being טמא.